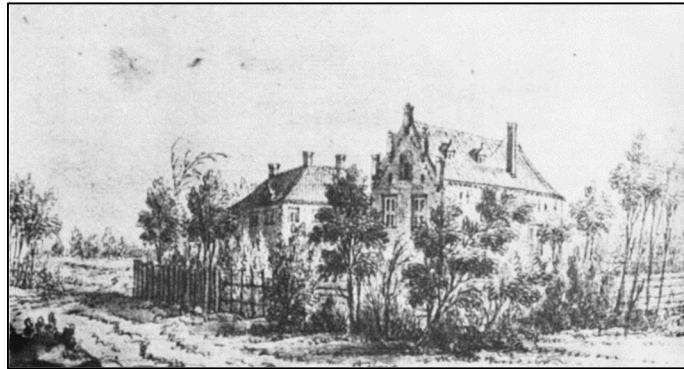

22. Meteren

Huys te Meteren

Huys te Meteren

Wat we weten is het volgende: De "curtis de Meteren" wordt in 1265 vermeld. Of hier het huys mee bedoeld wordt, is niet met zekerheid te zeggen. Want de vertaling van het woord curtis was vroeger een aanduiding voor een plaats die geen stad genoemd kon worden. De betekenissen zijn nogal wisselend en gaan van vlek of dorp, en aantal huizen of hoeven tot slechts één enkele hoeve. In 1400 wordt het Huis te Meteren nog niet in historische bronnen vernoemd, het vermoeden is wel dat dit huis en enkele omliggende boerderijen met hof domein onderdeel hebben uitgemaakt van de curtis. Wat we zeker weten is er op de plek van het kasteel een vierkant herenhuis is gebouwd (1766-1769) met een voorhof, koets- tuinmanhuis en een stalling, dit alles omgracht.

In het boek Hedendaegsche historie, of tegenwoordige staet van alle volkeren uit 1741 wordt het Huis te Meteren als volgt beschreven: In Meteren, aan den gewoonen ryweg van Geldermalsen naar Bommel, Staat een fraai Heerenhuis, 't Huis te Meteren genoemd. Het is een vierkant nieuwerwets gebouw, met een ruimen voorhof, stalling, koets- en tuinmanshuizen. Het heeft een ophaalbrug en ligt rondom een gracht. Voor is het omringd met fraaie dreeven, tuinen en omplantingen. De Heer Kornelis van Aarssen van Hoogerheide is eigenaar van dit huis.

Van de curtis Meteren, genoemd in een oorkonde uit 1265, weten we dat de heerlijkheid door Otto van Bentheim is overgedragen aan de graaf Otto II van Gelre. Deze gaf het direct in leen terug aan de graaf van Bentheim. De graaf van Bentheim zou dan op het huis Meteren kunnen hebben gewoond. Echter was er nog een huis op de Blankerseweg. De heerlijkheid Malsen en Meteren ging in 1306 als leen over aan het adellijke geslacht Van Cuyck van Meteren of van Meteren zoals ze ook genoemd werden, dit van circa 1450 tot 1694. Na vererving kwam het uiteindelijk bij Jacob van Cuyck die in 1694 kinderloos stierf. Cornelis van Aerssen, een neef van Jacob van Cuyck, kreeg Meteren in zijn bezit. In 1766-1769 is op de plaats van het kasteel een herenhuis gebouwd door zijn kleinzoon Albrecht Nicolaas van Aerssen Beyeren. Ook laat hij de weg over de Linge, en die naar Tiel bezanden. Bij 'de Mark' bouwde hij een Tolhuis. Het staat er nog steeds.

Op 2 augustus 1771, is er een overeenkomst tussen A.N. Aerssen Beijeren heer van Meteren en den magistraat van Bommel om op kosten van den eerstgenoemde den binnenweg lopende van het veer van Geldermalsen naar en door Meteren tot aan de brug te bezanden en te onderhouden op die brug een tolhek te stellen en daar een tol of weggeld te heffen. Wat de brug betreft gaat

het hier om de brug over de waterloop 'de Mark' De begrinding van de kleiweg van Meteren naar Deil 2904 el door de polders van Meteren, Geldermalsen en Deil gebeurde in 1858. Kosten fl. 5210 waarvan de provincie fl. 1860 bijdroeg.

Het huis wordt in 1785 verkocht aan mr. M. C. Pasques de Chavonnes en 1790 weer verkocht In de periode die volgt is Huis Meteren in het bezit geweest van verschillende families, waaronder in 1883 jhr. Paulus Anne van Beresteyn. Hij liet het huis restaureren en schilderen. In 1892 wordt het kasteel verkocht en in 1895 verhuurd als herstellingsoord door J. Ph. Michaël. Hij richt het huis in als christelijke inrichting voor zenuwlijders en noemt het 'Genezareth'. In 1903 werd de inrichting opgeheven en kwam het huis leeg te staan.

Het eerste kasteel is vlak voor 1766 gesloopt. Het herenhuis is in 1907 gesloopt. Waarna delen van het huis (balken, planken etc.) per openbare verkoop werden verkocht. In de curtis vonden verschillende zaken plaats, zoals het innen van pacht en de rechtspraak in een dagelijkse rechtbank. Het terrein; het toponiem "Hogen Hof" aan de zuidzijde van de Blanckertseweg. Doet vermoeden dat hier een functionaris van de hoge (landsheerlijke) rechtspraak gezeteld heeft. Daarnaast is ook melding gemaakt van de Huizen "hoge Gericht" Hieruit zou kunnen blijken dat in Meteren zetels van een hoge en een lage rechtspraak bij elkaar lagen.

Tijdens het afbreken is er dynamiet gebruikt om de middeleeuwse kelders die zo stevig gebouwd waren ze te vernietigen. Hierbij bleek ook dat de fundamente groter waren dan het huis. Er is ook een wapenstein van het geslacht van Aerssen Beijeren gevonden. Het terrein van Huis Meteren is nog steeds als 'vierkant' herkenbaar in het landschap.

Wapen van familie Van Aerssen Beijeren

Bronnen:

Sloet, Oorkondenboek, blz. 861, Reces en Akkoordenboek III blz. 267 t/m 292 V blz. 11, Verslag aan de Koning over de openbare werken in het jaar 1858, 350 jaar Meteren en Est G. Hamoen

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Meteren_\(Nederland\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Meteren_(Nederland))

<https://www.genealogieonline.nl>

Wie meer informatie wil over Huis te Meteren, raadpleeg de website van de Historische Kring West-Betuwe <https://www.hkwb.nl/algemeen/archief/>